

No. 6.

Juni 1913.

:- MAANDBLAD -:

:- UITGEGEVEN DOOR HET NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG. :-

Druk: N. V. »STOOMDRUKKERIJ FLORALIA», Assen.

Nieuw voor de Fauna.

Ziezoo! eindelijk hebben we hem dan toch te pakken!

Wien we te pakken hebben?...

'n *Salamander*, waarnaar 'k lang heb gezocht. 't Is geen Landsalamander; ook niet de groote of kleine Watersalamander en evenmin de Alpsalamander. O jé, neen hoor!

Die zijn allemaal, al langer of korter, als inlandsch bekend. Van *mijn* beestje vermoedde ik tot nu toe alleen, dat 't wellicht.... misschien.... men kan nooit weten.... nog 'ns bij ons zou gevonden worden.

En dies ben 'k weken lang naar den „*Molge palmata*” of den *Vinpootsalamander* op zoek gegaan.

Dolgraag ware ik de eerste geweest, die den „Vinpoot” hier te lande had bemachtigd.

Dat is me alevel niet gelukt.

Doch daarom niet getreurd!

Ik mag me troosten met de gedachte, dat ik tenminste nummer één was, die 'n beestje, in Limburg gevangen, als den *Vinpootsalamander* heb herkend.

Hoe of dat in z'n werk is gegaan?....

De heer J. A. Palant, onderwijzer te Brunssum, bracht me, einde April, 'n zevental salamanders, welke hij hier in de buurt had gevangen.

De mooie, roode buikjes van drie hunner deden hen dadelijk kennen als echte, onvervalschte *Alpensalamanders*, waarover ik met 'n paar woorden in 't vorige Maandblad heb gesproken.

De vier andere diertjes ontpopten zich, hoera!.... als de lang gezochte *Vinpootsalamanders*.

„Wie goed uitkijkt, schreef Heimans in de „Levende Natuur”, Januari 1898, heeft kans — ofschoon 'n *heel kleine*, om *Molge palmata*, voor ons land te ontdekken, die ook even over de grenzen voorkomt, *maar zeldzaam*”.

Den heer Palant komt dus de eer toe, ondanks

de „heel kleine kans”, 't „zeldzaam” beestje in ons land te hebben ontdekt.

Want, dat hij me den 27 April l.l. vier *Vinpootsalamanders* heeft gebracht, lijdt geen twijfel.

Dat kan men duidelijk zien aan de kleur der beestjes, aan de gave lijst op den rug der mannetjes, aan de groote, volkomen zwemvliezen, waarmee de achterpooten dezer mannetjes zijn toegerust en niet 't minst aan den langen draad, waarin de staart uitloopt.

Ja, ja, de beestjes zijn echte „Faden-molche”, zooals de Duitschers zeggen.

Ik ben benieuwd of de *Vinpootsalamander*, nu hij maar eenmaal bij ons gevonden is, hier niet meer zal worden aangetroffen.

In ons mooi Limburg is alles mogelijk!

Liefhebbers, die zoekt naar wat er rondscharrelt in slooten en plassen, och toe, let asjeblijft 'ns op deze beestjes.

Raath-Bingelrade.

JOS. CREMERS.

Ornithologische waarnemingen.

Het is voor mij een groot genoegen aan den wensch van den WelEerw. Heer Jos. Cremers, President van het Natuur-Historisch Genootschap in Limburg, te kunnen voldoen en door eenige mijner aanteekeningen de gegevens van den WelEerw. Heer Nillesen, Leeraar te Rolduc, over de „in wilden staat levende vogels van Limburg” (zie Jaarboek 1912), aan te vullen.

Vooreerst moet ik echter opmerken, dat mijne waarnemingen geenszins op volledigheid kunnen aanspraak maken. Daartoe ontbreekt het mij aan tijd. Terecht zegt Leeraar Nillesen: „daartoe moet men dagelijks op post zijn.” Nu kan ik, door werkzaamheden overladen, ten eerste: per week slechts weinige uurtjes aan mijne lievelingsstudie wijden en ten tweede: ben ik eerst sedert ongeveer drie jaren in staat gesteld mij deze weinige uren als 't ware te rooven.

Mijn observatierrein loopt over Merkelbeek, Brunssum, een deel van Heerlen in Brunssumsche heide, over Schinveld, Jabeek en een deel van Bingelrade.

Pater Augustinus O. S. B.,
Merkelbeek.

Corvus Corax — Raaf heb ik ook in dit observatierrein nog niet kunnen constateeren.

Nucifraga caryocatactes macrorhynchus Brm. — Dunsnavelige Notenkraaker is hier in het jaar 1911, toen de herfsttrek zeer veel dezer vogels in Nederland bracht, driemaal waargenomen, n.l. 8 October te Doenrade, 20 October te Heerlen, en 8 November te Schinveld.

Het is zonder twijfel opvallend, dat alleen de dunsnavelige Notenkraaker, een Siberisch ras, ons bezoekt, kenbaar aan den dunnen, slanken snavel en breeden witten band aan het einde der staartvederen. In het jaar 1911 is ook de diksnavelige Notenkraaker voor de eerste maal in ons land waargenomen en wel den 17 October bij Gendringen (Geld.).

Chrysomitris spinus — Sijse is zeker op Limburgs grenzen 1910, n.l. Helenaveen broedend waargenomen. Het prachtige nestje is als bewijs daarvan in mijn bezit.

Miliaria calandra — Grauwe Gors broedt hier hoogst zeldzaam, slechts 3 maal waargenomen in een seizoen wat broeden laat vermoeden n.l. 26 Mei 1911 in Schinveld op de Duitse grens, een zingend mannetje, 19 Juni een wijfje op dezelfde plaats en 6 Juni 1912 eene tusschen Laarhof (Sittard) en het Duitse Dorpje Hillenberg.

Wel trekken er in het voor- en najaar verschillende kleine troepjes door, die zich dan eenigen tijd in het veld ophouden, vooral op stoppelvelden met klaver.

Emberiza schoeniclus — Rietgors hier bepaald zeldzaam, broedt nog al talrijk op de Duitse grens bij Jabeek en Schinveld.

Calerida cristata — Kuifleeuwerik, komt slechts in dit geheele gebied n.l. Schinveld in eenige paartjes als broedvogel voor.

Lullula arborea — Boomleeuwerik. Is bepaald niet zeldzaam als broedvogel in Schinveld en zeker minder zeldzaam dan de vorige soort.

Motacilla alba — Witte Kwikstaart is hier als broedvogel voorzeker zeldzamer dan de groote gele kwikstaart.

Parus cristatus — Kuifmees is hier niet zeldzaam te noemen; ik kan echter het broeden niet met zekerheid vaststellen. Als waarneming vind ik genoteerd 4 October 1911, 11 Maart 1912 en 27 October 1912.

Regulus ignicapillus — Vuurgoudhaantje. Dit vogeltje heb ik nog maar eenmaal met zekerheid geconstateerd en wel eentje heel alleen, den 14

Maart 1913; als bewijs in mijne verzameling. Anders moet ik met den Heer HENS zeggen: „Het is mogelijk, dat er tusschen de vele goudhaantjes die in het voorjaar hier op den trek worden waargenomen, ook het vuurgoudhaantje is”; maar zekere bewijzen heb ik niet in handen buiten dit enkele exemplaar.

De Familie *Laniidae* is in dit gebied hoogst zeldzaam. De *Lanius excubitor*, de Klopekster, zag ik slechts éénmaal op den trek, de *Lanius senator* — Roodkoppige Klauwier heb ik, niettegenstaande alle moeite, nog niet kunnen ontdekken, en van de *Lanius collurio* — Grauwe Klauwier ken ik slechts twee broedplaatsen.

Van de *Sylvia* soorten is de *Sylvia curruca* de Boomfluitje, hier de meest zeldzame te noemen. *Turdus torquatus* — Blijster is hier op den trek nu juist niet zeldzaam. Ik heb ze verschillende malen gadeslagen en zag nu den 21sten April van dit jaar nog vier prachtige vogels rustig hun voedsel zoeken op eene weide aan den rand van een boschje.

Turdus viscivorus — Groote Lijster heb ik hier nog nooit waargenomen.

Erith. cyaneculus — Wit gesternd Blauwborstje komt hier op de Duitschen grens in enkele exemplaren broedend voor.

Chelidonaria urbica — Huiszwaluw. Den 20sten September 1911 was hier een witte vogel van deze soort, welke ik voor mijne verzameling heb weten te bemachtigen.

KLEINE MEDEDEELINGEN.

(23.) Mistel-statistiek.

De heer de W. uit Nuth, deelde mij mede, dat te Groot-Genhout, (Beek) in 'n weide Mistelwoekering voorkomt op *Eenstijlige Meidoorn* (*Crataegus monogyna*).

Zelf nam ik mistels waar op *Crat. Oxyacantha* (*Tweestijlige Meidoorn*) bij Houthem en op *Robinia Pseudoacacia* (*Acacia*) te Mheer.

Gaarne vernam ik de groeiplaatsen van *Viscum* „benoorden” Sittard en opgave van plaatsen, welke als de *Noordelijkste* groeiplaatsen dezer plant beschouwd worden.

M.

SPR.

(24.) Behalve de in 'n vorig nummer reeds vermelde Mistelwoekering op 'n *Meidoorn* te Raath-Bingelrade, bevindt zich daar nog eene op zoo'n zelfden *gastheer*.

Naar men mij meldt zou zich te Guttecoven 'n Mistel bevinden op 'n *Kerseboom*.

B.

J. CR.